

עלון תורני שבועי

משמרת הכשרות

רעיונות ומושגים בתורת השו"ב והניקור, וכשרות המזון

ערב שב"ק פרשת אמור-ב' אייר תשע"ד | גליון תרנ"ג

בגושל רבבזשל

ספירת העומר מעוררת לחשבון נפש?

"וספרתם לכם ממחרת השבת" (ויקרא כג, טו).

המשל: יש ספר מוסר אחד אשר לא נמנה בין ספרי המוסר ואעפ"כ יש בו מוסר גדול לכל אדם: והוא השעון. אם יניח אדם לנגד עיניו את השעון, יביט בו ויספור את הרגעים והשעות כיצד הם הולכים וחולפים, דקה אחר דקה, שעה אחר שעה, יום אחר יום, מבלי לעשות דבר לצרכי הנשמה, אזי עשוי האדם להתעורר ולהשיב אל לבו את ערך הזמן וניצולו למען תורה ויראת שמים.

הנמשל: על פי מהלך זה מוסבר בקשת משה רבנו בתפילתו: "למנות ימינו ק הודע ונביא לבב חכמה" (תהלים צ, יב) - אם נדע למנות את ימינו שלא ילכו לבטלה, נביא ע"י חכמה ללבנו.

עם ישראל מצווה בין פסח לעצרת למנות את הימים. ע"י ספירת הימים בפה או זוכרים שימים אלו מטרם הוציא את האדם ממצבו הקודם ולהביאו לכלל טהרה. כאשר האדם מוציא בשפתיו: היום יום פלוני לעומר, הוא מתבונן בעצמו: מה הנה עברו כבר כך וכך מימי טהרה. מה עשיתי בהם כדי לטהר את נשמתו, ומה יכול אני לעשות עוד בימים שנשארו עד מתן תורה?

מחשבות אלו, שעולות על הלב בשעת הספירה, הן עיקר הטהרה, כי באופן זה האדם מתעורר להתבונן במעשיו ולתקנם כראוי.

יו"ל ע"י כולל 'אהל שלום צבי'

צוות אברכים חשובים, רבנים שוביים מנקרים, משגיחים בכשרות הבשר והמאכלים למיניהם

בראשות:

הרה"ג ר' יצחק אליעזר יאקאב שליט"א
רב וראש כולל בימי"ד 'תבואות שור'
והרב בד"ץ ועד הכשרות 'משמרת למשמרת'

חוקי התורה הן גזירת מלך וטעמי התורה הם לעורך הקשר אל ה

עומק לעמקות התורה, אבל הטעמים מאירים לנו ואת נשמותינו להתדבק באור המצוות ולעבודת ה' ית"ש.

על כן בא בעל הקרן לדוד ומסביר שתי טעמים למצות "לא יטמא למת", שהכהנים יהיו זהירים בזה ביותר להזהר גדולים על הקטנים.

טעם א': כי בתהילים (ט) נאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב, ומובא בגמרא (שבת ל) אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה, ועוד נאמר עבדו את ה' בשמחה (תהילים ק) את הקב"ה צריכים לעבוד בשמחה ולא בעצבות ח"ו, אם כן תמה על עצמן כהן בית המקדש העובד את ה' עבודת הקודש אין יעבוד את ה' אם לא יהי' שרוי בשמחה רק בצער, כי בטבע הדברים דמי שעוסק בצרכי מת הוא בעצבות בהעלותו על לבו את הנסתר ואת סוף כל האדם ואי אפשר לו לעבוד את ה' בשמחה, ובינתו, ז' ימים לא יוכל כלל לבוא אל המקדש, על כן הזהירה התורה "לנפש לא יטמא בעמיו" זה טעם ראשון.

טעם ב': ידוע, כי הכהנים מצווים ועומדים להיות מופרשים ומובדלים להגות בתורה הקדושה, כי שפתי כהן ישמרו דעת (שם עג) וגדול תלמוד תורה יותר מגמילות חסדים, על כן אין להם להתעסק בגמילות חסד של אמת רק בתורה הקדושה, וכמו שנאמר יורו משפטיך ליעקב שהכהנים הן המורים את העם ללמוד תורה על כן צייתה התורה "לנפש לא יטמא בעמיו".

שני טעמים אלו יש בהן חילוק והבדל, כי לטעם א', אם אין בית המקדש כהיום, נתבטל הטעם כי אין לנו בית המקדש לקיים סדר עבודת הקרבנות, אולם, לטעם ב', מצות לימוד תורה הן עד סוף כל הדורות.

ונה אהרן הכהן זכה ללמוד וללמד תורת ה' את בניו הכהנים ואת כל קהל ה' בזכות מה, בזכות יראת ה' שהיה בו, דתורה בלי יראה אין לו מפתחות הפנימיות (שבת לא) ובלי מפתחות אן תורה, ואין דעת בתורה, ואם אהרן זכה לזה בוודאי הוא ע"י היראה גדולה שהיה בו.

וזהו אשר המדרש רומזת לנו, להוי ידוע כי טעמי מצות טהרה לכהנים הוא באמת בגלל שהיו יגיעם בתורה והאין זכה בו אהרן, אומר לנו המדרש ע"י יראת ה' טהורה עומדת לעד אמר ר' לוי מיראה שנתירא אהרן וכו' זכה ונתנה לו הפרשה הזו והוא מצות לא יטמא למת ולא שלא יטמא למת, מוסיף המדרש שמצוה זאת תהא כלשון המדרש שעד סוף כל הדורות כי יורו משפטיך ליעקב ותורתנו הוא נצחית וזאת מתנת ה' לאהרן הכהן ולבניו אחריו שיתנזרו מטומאה כדי ללמוד תורה לעם ה', יה"ר שנוכח להבין טעמי התורה ולקיימו בגזירת מלך דברי התב"ש הנ"ל.

איתא במדרש (ויקרא טו, ו) אמור אל הכהנים, הוא דאמר יראת ה' טהורה עומדת לעד, א"ר לוי מיראה שנתירא אהרן מלפני הקב"ה זכה ונתנה לו הפרשה הזו שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, עכ"ל המדרש.

התמיהה עולה מאליה מה שייכות יראת ה' עם מצות פרישה לחיות בטהרה ולא לטמאות למתים.

וביותר, דיוק המדרש שמצות פרישת כהנים מטומאה שאינה זזה ממנו עד סוף כל הדורות הרי כל מצות התורה עד סוף כל הדורות מה רוצה המדרש לדייק על מצוה זו שתהא עד סוף כל הדורות, שאלות אלו נתבארו ע"י מפרשי המדרש ואין אחד פוסח מלהסביר דברי המדרש הלזה.

הגה"ק בעל הקרן לדוד זצוק"ל (ה"ה רבו של מורי וחמי ה"ה"ר' מרדכי שמואל שטובער ז"ל, והניי כותבו לע"י) בספרו על התורה מאיר לנו עניינים בהבנת דברי המדרש וזהו תוכן דבריו בתוספת ביאור:

דהנה מצות "לא לטמאות למת", וכל דיני הכהנים בפרישה מלטמאות למתים הן גזירת מלך במצות ה' כיתר מצות המלך שצריכים לקיימם מבלי לדעת טעמי המצות, ומצאנו הרבה ראשונים שלא ירדו לברר טעמי המצות כלל באמנם כי אפילו נמצא טעם למצות וכי זהו לבד הטעם ואין יותר.

ועוד טענו, אף כי אם נאמר הטעם ויתבטל הטעם חלילה יחשבו כי כמו שאין כבר הטעם למצוה אם כן גם חלילה המצוה בטילה על כן לא דרשו טעמי המצוות.

מצאנו, בספרו של רבינו בעל התבואות שור זצוק"ל (סי' כ"ג) הכותב על ה' הלכות שחיטה לא לדרוש טעמי המצוה רק גזירת מלך הוא, וכן הוא דברי הפרמ"ג (שם), ולמה?, כי אם נאמר טעמי המצות שחיטה ובאם יתבטל הטעם יחשבו ח"ו שגזירת מלך במצות שחיטה ג"כ בטל ח"ו, על כן אין דורשים טעמים למצות שחיטה (עין באריכות בגליונות הראשונים שהבאנו כל הטעמים המבוארים בראשונים במוצת השחיטה).

כמו כן במצוות טומאת כהנים למת אין דורשים טעמים, ובעל הקרן לדוד מצוין דעת הרמב"ם (מובא ברבינו חיי' פרשת צב"ם על הפסוק: הסתחות לה' אלוקינו והנחלת לנו ולבנינו) שהכוונה הוא: שטעמי התורה הוא לה' אלוקינו ואנו אין לנו רק לעשות את הנגלות, שגלוי לנו בעשית מצות התורה זאת נתלה לנו לקיימם דבעי.

אולם, גדולי הראשונים עמלו בוניו למצוא טעמים על מצות ה' והוסיפו להרבות טעמים לגלות עומק כל מצוה ומצוה ביודעם כי אמת שאין טעמי המצות הן רק ה"טעמים" כדי לקיימם רק הטעמים כי אין חקר לתבונתו ואין

ליקוט: אזהרות חמורות על המתרשלים בכשרות [מאמר א]

גודל עונש המתרשל,

ושכר הזהיר בלינת כשרות המאכלות לכלל הציבור

יוכיחו וידרשו להיפוך, ע"ש באורך וינעם לך.

- (ו) למה נקראים המאכלות אסורות בשם טומאה וטהרה כי טעם איסורם מצב רוח הטומאה, רוח רעה, רוח זנונים הנמשכים לאוכליהם, והשומר עצמו ירחק מהם כמו שיזהר מדברים הממיתים (עקדה שער ס).
- (ז) המאכלות אסורות מכניסים טומאה ממש בלבו ונפשו של אדם עד שקדושתו של מקום ב"ה מסתלקת ומתרחקת ממנו וכו' כי מסתלקת ממנו הדעת האמיתית ורוח השכל שהקב"ה נותן לחסידי, והנה הוא נשאר בהמיי וחומרו משוקע בגסות העוה"ז.
- והמאכלות אסורות יתרים בזה על כל האיסורים, כיון שהם נכנסים בגופו של אדם ממש ונעשה בשר מברשו.
- והנה כל בר ישראל שיש לו מח בקדקדו יחשוב איסורי המאכל כמאכלים הארסיים או כמאכל שנתערב בו איזה דבר ארסי וכו' איסור המאכל כבר ביארנו שהוא ארס ממש ללב ונפש הישראלי א"כ מי איפוא יהי' המקיל במקום חששא של איסור אם בר שכל הוא (מסילת ישרים פי"א).
- (ח) מי שאוכל מאכלות אסורות נסתלק ממנו צלם האנושי ומקבל פני חיה (זוה"ק משפטים דף קכה). המשך יבוא א"ה

- (א) עתיד הקב"ה לעשות סעודה גדולה לעבדיו הצדיקים לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבילות בעוה"ז זוכה לראות בעוה"ב (מדרש רבה ויקרא פר' י"ג ס"ב).
- (ב) ע"י שרץ משהו יוכל לבוא לידי שאול תחתית רח"ל (ערוגת הבושם שמיני, עה"כ כי א"ד).
- (ג) האוכל איסור במזיד נעשה נפשו שקץ, ובשווג והיסח הדעת תטמטם נפשו ונטמאת, וצריך האדם ליזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר שיכנס בגדר ספק שיקוץ זה (אור החיים הק' שמיני עה"כ ולא תטמאו ב"ה).
- (ד) מדבריכם נראה שאתם כופרים בדברי חז"ל, א"כ לא נזהרתם מאכילת איסור ודברים טמאים, והשכל ודעת שלכם נעשים מהדמים של טריפות ואיסורים והשכל ודעת שלכם נמשך להכריע אל הטומאה כי ממנו נעשה.
- (ה) וכן מובא בס' צפנת פענח לבעל התולדות (פר' יתרו), ובדגל מחנה אפרים (פר' עקב) בשם הבעש"ט הק' ז"ע שכן ציוה הרמב"ם להשיב למדינה אחרת ששאלו מהרמב"ם שיוכיח להם מאין לן דתחיית המתים אמת כדרשת חז"ל, השם

מכתב למערכת בענין טחול עגולה ולא משוכה [מכתב קמ"ב]

לכבוד מערכת גליון משמרת הכשרות שלום וברכה!

שאלה שהיתה לי ער"פ, שחטתי כבשים ואני רואה כבש אחד שהטחול עגולה ולא משוכה, וכל שאר הריאה היתה גלאט יפה, ולא ידעתי מה לעשות, ולא יכולתי לעיין בספרים, ושאלתי את הרב"מ שלי ואמר לי לא לקחתה לגלאט כשר ולא הצלחתי למצוא מקור לזה, ואני יודע שהגליון שלכם עונה לעמו ישראל בכל עת תשובות הגונות, על כן אבקש תשובה הלכה למעשה באם אירע לי עוד הפעם מה עלי לעשות כי להחמיר עקב חסר ידיעה זה לא הוראה ולא חכמה, תודה למפרע.

א"ל (נש"ג) 140 והש"ס היה אשר הכירה פאריז

תשובת המערכת:

מכמו שרגילין להיות כגון הטחול שדרכה להיות ארוכה ונמצאת עגולה או מרובעת וכיוצא בו מן התמונות, וכן כל שאר אברים כשר כיון שאין בהם שום לקותא (כל זה מוזכר בחכמת אדם כלל י"ד ס' ל"ב) ומוסיף הנ"ל: מעשה כזה בא לידי בכאן לאנדאן שכבש שהכבדא לא הי' כהרגלו אלא הי' עגול ועב כמו לב משוך והכשרתי מטעם הנ"ל כי לא הי' בו ריעותא אחרת.

ויש לצרף גם את הנאמר בדעת תורה בס"י (מ"ו סק"י) מובא בבית דוד (ס' מ"ו דף קסב) שנשאל מרב אחד בהדרא דכנתא של בהמה שאינה מונחת כתמונת עגולה כפי הרגיל אלא בריבוע, ונראה שנברא כן, וכתב בפשיטות שיש להקל כיון דלא נזכר צורתו בש"ס.

וגם הבית דוד (בסוה"ב ס' נ' חלק ג' אות ג') כותב על שינוי צורה בטחול דהוי כשר כיון שאין בה שום לקותא,

על כן בודק יקר! היית יכול לקחת את הכבש לגלאט כשר בלי שום פיקפוק, ואין חכם כבעל ניסיון. אולם, טוב עשית בעצמך שנטפלת לשאלה כי אז לכל הפחות בפעם אחרת אם אירע שכזאת תעיין בזה בהלכה הפסוקה וגם מן המקורות ותדע מה עליך לעשות אין חכם כבעל ניסיון.

בוודאי ובוודאי לא לקחת זה הכי קל אף שער"פ כל כבש חשוב, וגם נפש הכבש מחפש תיקון על שולחן יהודי בחג הפסח, אבל לא ניכנס בתיקונים ואנו בהלכה פסוקה שמעינן.

אמת, שלא נזכר דבר זה בהרבה פוסקים, אולם, בחכמת שלמה (שער איסור והיתר כלל י"ד סעיף ל"ב) כותב נראה לי דאפילו שינה איזה אבר הפנימיים את צורתו מכמו שרגילין להיות כגון הטחול שדרכה להיות ארוכה ונמצאת עגולה או מרובעת וכיוצא בו מן התמונות, וכן שאר כל אברים כשר, כיון שאין בהם שום לקותא. ובבית אדם מרחיב יותר הדיבור וכותב הסבר ... שהרי אפילו צורות האונות בס"י ל"ה שכתב הרמ"א דטריפה השיגו כל האחרונים והכשירו.

ויש להוסיף על דבריו שבריאה בוודאי אנו מחמירין ואין שום היתר בשינוי צורה, כי כבר קיבלנו דעת הרמ"א והש"מ (בס"י ל"ה) וסייעתם להחמיר בכל שינוי צורה להטריף, אבל בשאר אברים לא שמעתי על שינויים שאוסר ולא מוזכר בפוסקים לאסור, ובפרט שכל האבר שלום בלי שום ריעותא אחרת דהיינו מוגלא וכדומה או נקב אשר על כן בא וקם פסקו של החכמת אדם להכשיר בשפי בלי שום פיקפוק.

ככל הכבוד
י"ב אדר אש"ת י"א קא

ויש להוסיף גם את דברי הבית אברהם (להגאון הגדול רבי אברהם זוסמאן ש"ב לונדון זצוק"ל) וז"ל: אם שינוי איזה אברים הפנימיים את צורתן

כשרות היין בזמנינו וידיעות נרחבות מאמר כ"ז

דין חמור, אבל אם נוגע על ידי דבר אחר, אם נראה לנו שאינו מתכוון לניסוך יש להקל (ש"ת הרשב"ש סי' ט"ז).

נגיעה להכעיס:

גוי שנגע ביין של ישראל כדי להכעיסו ולהפסידו, אותו יין מותר אפילו בשתי', ומותר אפילו אם אין אנו יודעים שהתכוון להכעיס אלא באומדנות המוכיחות (רמ"א סי' קכ"ד סכ"ז), ויש לשתותו מיד בפני הגוי, כדי שלא ירגיל עצמו בכך (רמ"א שם), ומ"מ בדיעבד אם לא שתאו בפניו מיד, היין מותר (נקה"כ שם), במה דברים אמורים דווקא אם הגוי חושב שהיין נאסר אם נגע להכעיס, אבל אם יודע שאם נגע להכעיס, היין נשאר מותר, אם כן לא עשה להכעיס, והיין אסור (נקה"כ שם וכ"פ החכמ"א כלל ע"ח סי' ט"ז), ו"א שבכל האופנים היין מותר (חזו"א סי' מ"ט סק"ח).

נגיעה ע"י קש:

גוי שהכניס קנה חלול – קש – בחבית כדי להעלות בו יק לשתותו, היין נאסר גם בהנאה אפילו אם לא מצץ היין שחשוב מגע ע"י ד"א בכוונה (ש"ך סי' קכ"ד ס"ב בשם התוס' נ"ח ע"א ד"ה שקדח), ויש חולקים (עיין בחזו"א סי' מ"ז ס"ק י"ד), ולדעת הרמ"א, בזמן הזה, מותר בשתי' במקום הפסד (ש"ך סי' קכ"ד ס"ב), אבל אם הכניס הקנה כדי להעביר על ידו היין לכלי אחר, אין היין נאסר אלא בשתי' כיון שהיה טרוד ועסוק בדבר אחר (נר"ב י"ד סי' ט"ט), ולדעת הרמ"א, בזמן הזה, מותר בשתי' במקום הפסד.

המשך יבוא א"ה

הקדמה קצרה

למעלה הציגו המבקשים לדעת על כשרות היין עם הוספת ידיעות נכבדות והחשובות בין על פי הטכנולוגיה של זמננו, הן אמת שכבר כתבנו בדין זה בגליונות הקודמים, והיות שהרה"ב נהנה מקוראים את גליונות כתבו לנו לערוך את המעיות בהן, לקחת את היוזמה לכתבו עוד בהוספת מרובות מלוקט מפי ספרים וסופרים ועל פי ספר הנכבד "יין מלכות" מחדרה"ג ר' אליהו האווי שליט"א ראש כולל אור יהודה שטרסבורג עם הוספת נכבדות מהמערכת.

פרק ד' - דין כוונה של גוי

נגיעה לתפוס דבר שנפל ביין:

גוי שהכניס ידו בחבית יין, כדי לתפוס דבר שנפל שם (כ"כ הרמ"א סי' קכ"ד ס"ג), אין היין נאסר בהנאה, שהרי עסוק בחיפוש ואין לחוש שמא ניסך (ש"ע סי' קכ"ד ס"ג). ולדעת הרמ"א, בזמן הזה, נחלקו הפוסקים שיטת הש"ך שהיין מותר במקום הפסד, ושיטת הט"ז שהיין אסור אפילו במקום הפסד (ש"ך סי' קכ"ד ס"ק מ"ט, וט"ז ס"ק ל"א), ודווקא אם תפס הישראלי את ידו של הגוי מיד קודם שהוציאה, ופתחו החבית מלמטה עד שיצא היין אבל בלאו הכי היין אסור גם בהנאה (ש"ע סי' קכ"ד ס"ג), ולדעת הרמ"א, בזמן הזה, מותר בהנאה במקום הפסד.

שאר טרדות:

כתבו הראשונים ז"ל שרק ע"י הטרדות שנתבאר בתלמוד ובפוסקים, יכולים להתיר מגע גוי בהנאה, אבל כל שאר הטרדות שלא הוזכרו בתלמוד ובפוסקים יש לחוש שהתכוון לנסך ואסור בהנאה (רמ"א סי' קכ"ד ס"ט), במה דברים אמורים אם נוגע בגופו שדינו

עז בדות ומשלים מגדולי הדורות סיפורים תנ"א-תנ"ב

ונקדשתי בתוך בני ישראל - מסור עצמך וקדש שמי (רש"י)

בנו של הצדיק השרף מסטרעליסק זי"ע, בא אחר פטירת אביו השרף הצדיק רבי ישראל מרוזין זי"ע, ביקש ממנו הר"י מרוזין שיספר לו איזה דיבור חשוב או הנהגה ישרה מאביו. וסיפר לו בנו שני דברים:

א) שבכל יום קודם שהיה הולך להתפלל תפלת שחרית היה הולך להמטבח לברכת פרידה עם הרבנית וכל בני ביתו, כי שמא יסתלק בתפילתו מרוב דביקות.

ב) בלכתו בכל יום להיפרד כנ"ל, היה אומר להם: דעו כי יש אתי בביתי תיבה אחת עם כתבים, ועל כן אני מודיע לכם שהכתבים הם מרבי ומורי הקדוש ר' שלמה מקרלין זי"ע, ולא ממני, ולא יתלו חידושי התורה בי. וכשמוע הצדיק מרוזין את שני הדברים האלה הוטבו מאוד בעיניו, ואמר שהדיבור האחרון, על אודות הכתבים, חשוב אצלו יותר מהדיבור הראשון.

לרצונכם תזבחו - לבטל את הרצוניות

"... והיה לו [להרה"ק בעל ה"אמרי יוסף" מספינקא זצ"ל] נפש

עשרה מאמרות - הקדמת ה"חקל יצחק" זצוק"ל
לספרו הק' של אביו "אמרי יוסף" (מאמר ז אות ג)

מדור "כור המבחן" – מאמר ע"ט

הוא כללי הוראת ותמצית דינים בהלכות איסור והיתר בדרך שאלה ותשובה, מיועד לרבנים מורי הוראה, ובמיוחד ללומדים לקראת קבלת "סמיכה" לשוב"ם שחיבר וסידר הרב מאיר יהושע רוזנברג זצ"ל רב בעיר ספרינגפילד מאסס, והוספות מהעורך שליט"א

פרוזדור להלכות מליחה

(הכללים הנחוצים לכל תלמיד לדעת טרם היכנסו לטרקלין - "ביתת יוסף" ללמוד הלכות מליחה)

הלכות מליחה סימן ס"ט

(צו) שאלה: בשר ששהה ג' ימים בלא הדחה, ומלחו ובישלו כך אחר המליחה?

תשובה: דין הבשר הזה כלא נמלח כלל, וצריך בקדירה ב' נגד החתיכה, ואותה חתיכה אסורה אף בדאיכא ס', אם לא לכבוד שבת, והפסד מרובה, וכדומה (ש"ך, ויד אפרים)

(צז) שאלה: מה דינם של הכלים שבישלו בהם מיד אחר המליחה בשר ששהה ג' ימים בלי הדחה?

תשובה: בס' יוסף דעת מביא להיתר הכלים אף שהם כלי חרס ע"י הגעלה ג' פעמים, ודעתו להחמיר.

(צח) שאלה: בשר ששהה ג' ימים בלי הדחה, וצלאוהו, ואח"כ כבשוהו ימים רבים בכלי שאינו מנוקב?

תשובה: בשר כזה אסור מטעם כבוש כמבושל (אחרונים).

(צט) שאלה: אם מותר להשהות ימים רבים ע"י עישון, בשר ששהה ג' ימים בלי הדחה וצלאוהו?

תשובה: אסור להשהות בשר כזה ימים רבים ע"י עישון, דחיישינן דלמא אשתלי ומבשל, ואסור גם לחתוך דק דק ולמלאות ממנו כרכשתא ולאכול ע"י צלי על גבי גחלים, או טמונה ברמץ והוי כנתבשל בכלי, וגם איכא למגזר דלמא אתי לבשל מיני' (יד אפרים).

(ק) שאלה: אם מותר לאכול באומצא בשר ששהה ג' ימים בלא הדחה? תשובה: אסור לאכול באומצא אחר ג' ימים מחמת דם בעין שעל פניו, והשתא אין מועיל הדחה וצריך קליפה (ס' שער צדק).

(קא) שאלה: כבד שנשתהה ג' ימים?

תשובה: דעת הצמח צדק, ומנחת יעקב, ופרי מגדים, ועיקרי הד"ט דאין להתיר ע"י צליה לבשלו לכתחילה, וחכמת אדם כתב בשם כרתי ופולתי שמותר, כיון דהוי רק חומרת הגאונים.

(קב) שאלה: שומן בהמה ששהה ג' ימים בלא הדחה? תשובה: שומן בהמה דעת הרבה פוסקים דדינו כבשר.

(קג) שאלה: שומן של אווזות פטומות ששהה ג' ימים בלא הדחה? תשובה: בד"ן זה יש הרבה חילוקי דעות:

(א) דעת השבות יעקב ששומן אווז ששהה ג' ימים בלא הדחה יש להתיר לבשל ע"י מליחה, ששומן אין מוחזק בדם, וגם דרכיך ולא נתקשה, רק יגרר היטב הבשר שדבוק לעור, והשומן והעור מותרים.

(ב) דעת הנודע ביהודה, ופמ"ג, ועוד אחרונים דאסור לבשל אף דהוי הפסד מרובה, כיון שאין ראוי לצלי.

(ג) דעת החוות דעת, ובית אפרים, שמחמת ששומן הוי הפסד מרובה, דאי אפשר לצלותו כשאר בשר, לכן יש להתיר השומן ע"י מליחה, ולבשלו במים שיש בו ס' כנגד השומן, והמים שבלעו איסור ישפכו, אבל לערבו בשומן אחר עד ס' אסור ודאי, דהוי מבטל איסור לכתחילה.

(ד) דעת הגאון ר' עקיבא איגר (בתשובת ס"י ל"ח) להקל בהפסד מרובה, שימלח תחילה השומן כדינו ואחר המליחה וההדחה יערב את השומן הזה בשאר שומן שנמלח והודח כדינו.

(ה) עפ"י דעת הרבה אחרונים יש תקנה לחלוט השומן ברותחין.

(ו) דעת התשובות חסד לאברהם להתיר לכתחילה את השומן הזה ע"י שיערב אותו ברוב שומן כשר ולבטלו לכתחילה. המשך יבוא א"ה

הבדלי הלכות בין הפוסקים-דעות המחמירים ודעות המקילים במאות הלכות נחוצות בשו"ב

מתוך ספר העומד לצאת לאור עולם "ביאורי אליעזר ואוצר ההלכה" על יור"ד חלק א' – שחיטה וטריפה

דעת הגהות שערי דורא (סימן ס"ז), והש"ך (סק"מ) והט"ז והפרי חדש (סק"ג) והכרתי ופולתי (סק"ט) והלחם הפנים, ובית לחם יהודה (סק"ה) והחכמת אדם (כלל כ' ס"ד) ומחזיק ברכה (אות י"א) והדעת תורה (סק"ה בשם האשכול) ושו"ת יד יוסף (בשם י"ג פוסקים) ובספר יהושע ובדמשק אליעזר (פא"ט ס' כ"ז) שאם נמצאו בכרס תולעים לאחר השחיטה וניקב הכרס תלינן שלאחר השחיטה פרשו ועשו הנקב (כמו מורנא בריאה), ודעת הב"ח והתבואות שור (סק"ד) והדרישה ובשפת דעת (ס' ל"ו) זרע אמת לאסור ואין אומרים שרק יצאו לחוץ לאחר השחיטה כשאפס חום הטבעי.

סימן מ"ט

דעת הב"ח (ה"ל מובא בפרמ"ג שפ"ד ס' ל"ו סק"ה), שאין להתיר בקורקבן אם ניקבה ע"י תולעים שיצאו ממנו ולומר שיצאו לאחר השחיטה, ודעת התבואות שור (ס' מ"ח סק"ד) ועיקרי הד"ט (ס' ה' אות ה') בשם זרע אמת משמע שרק בכרס אוסר ולא בקורקבן. המשך יבוא א"ה

התאזרו להביא ולאסוף את חילוקי הדעים המובאים באחרונים אוסרים ומתירים לאור דרישת הרבנים המכשירים והשוב"ם - והציבור הקוראים

הגענו היום לקל"ב [מאה ושלישים ושישים] הבדלי הדינים והמנהגים בין פסקי מרן הב"י בשו"ע ובין פסקי מרן הרמ"א בשו"ע [בהלכות שחיטה וטריפות לבד מהבדלי הלכות במליחה ותעבות עדיין לא כתבנו עדיין בגליון, ועוד חזון למועד א"ה], אולם, לרבנים המכשירים ולמדקים לא די בזה לבד, כי יש עוד הבדלי הלכות שבין פוסקים האחרונים, וגדולי אחוני האחרונים, ועד זממנו עתה, שיש בהם חילוקי דעות זה אוסר זה מתיר אשר לא הובא ביתה יוסף הב"י ובתורת משה הרמ"א.

ולקחתם עוז ללקטם עד כמה שדינו מגעת, ובמדאי מוכחים להקפיד כשחוקותים גלאט כשר למהדיין לקחת בחשבון דעת האוסר והמתיר ובפרט אם דעות האוסרים הם הרוב. בגליונות הקודמים

כבר הבאנו שלוש מאות וחמישים פרטי הלכות ואנו ממשיכים בעזה"י בהבדלי הדינים ובה"ל טריפות [י"ח טריפות] והוא ס' מ"ח [ס' מ"ז זלגנו לעת עתה]

דעת הרשב"א (בתשובה ס' שפ"ג), ושו"ת מהר"י אסאד (חלק ב' ס' ס'), ושו"ת חסד לאברהם (סימן כ"ה) ושו"ת נודע ביהודה (מהדורא בתרא ס' ח') שאם עשה הנקב בין הצלעות בכרס טריפה כל שניקבו בין נקב בשוה בין נקב משופע, ודעת השואל בשו"ת מהר"י אסאד (ה"ל) ובתשובת הרדב"ז (חלק ד' ס' ל"ח) ודעת הפלתי (סימן ל"א סק"א) והגהות מנחת אהרן (על ספר האחד מש"ך) שניקב באלכסון הוא סניף להיתר.